

Onderzoeksmaster Neerlandistiek
Universiteit Utrecht

© 2022 Academion

www.academion.nl
info@academion.nl

Projectcode P2110

Inhoud

Samenvatting	4
Scoretabel	5
Introductie	6
Procedure	6
Panel	7
Informatie over de opleidingen	8
Beschrijving van de beoordelingsstandaarden	9
Standaard 1. Beoogde leerresultaten	9
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	11
Standaard 3. Toetsing	15
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	17
Eindoordeel	18
Ontwikkelpunten	18
Bijlage 1. Beoogde leerresultaten	19
Bijlage 2. Opleidingscurriculum	20
Bijlage 3. Bezoekprogramma	21
Bijlage 4. Geraadpleegde materialen	22

Samenvatting

De onderzoeksmaster Neerlandistiek zet in op het opleiden van neerlandici op het hoogste wetenschappelijke niveau. Daarbij gaat ze uit van de visie dat een nieuw type neerlandistiek nodig is, dat buiten de traditionele kaders van de Nederlandse literatuur en de vaste canon kijkt, en grote vragen durft te stellen over de betekenis van de Nederlandse cultuur. Dit heeft geleid tot een vernieuwd curriculum, dat de Nederlandse literatuur in de volle breedte bestudeert vanuit een diachroon en cultuurhistorisch perspectief.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

Het profiel en de doelen van de onderzoeksmaster NL&C zijn passend voor een onderzoeksmaster in dit veld. Het panel waardeert de vernieuwende opvatting van de neerlandistiek en de onderscheidende interdisciplinaire, intermediale en cultuurhistorische benadering van de opleiding. Deze benadering sluit bovendien goed aan bij de onderzoeksexpertise van de betrokken onderzoekers. De doelen van de opleiding zijn adequaat vertaald in een samenhangende set beoogde leerresultaten op het niveau van een onderzoeksmaster. Het panel beveelt aan de aandacht voor professionele vaardigheden in de beoogde leerresultaten te versterken.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De inhoud en de structuur van de opleiding zijn goed ontworpen en passend bij een onderzoeksmaster. Het curriculum is uitdagend, breed en gevarieerd, en biedt studenten verschillende perspectieven en invalshoeken om de Nederlandse literatuur en cultuur te bestuderen. Het panel waardeert het hierbij zeer dat de opleiding ervoor gekozen heeft de onderzoeksmaster in het Nederlands aan te bieden. De opleiding verweeft vakinhoud met het opdoen van onderzoeksvaardigheden, waaronder ethiek en wetenschappelijke integriteit, en professionele vaardigheden. De onderwijsmethoden zijn interactief en gevarieerd, en bieden studenten de kans in een meester-gezelrelatie de volledige onderzoekscyclus te doorlopen tijdens het scriptietraject. Studenten kunnen hun curriculum verbreden of verdiepen via de keuzecursussen, en via de keuze tussen een stage of een buitenlandstudie.

Het toelatingsbeleid van de opleiding is op orde, en de begeleiding en ondersteuning van studenten is van hoog niveau, met name op het gebied van welzijn en het omgaan met feedback van studenten. Studenten zijn zeer tevreden met het prettige en motiverende studieklimaat. De opleiding heeft zich goed aangepast tijdens de coronapandemie, zowel via de verschuiving naar online onderwijs als door de extra aandacht voor studentenwelzijn. Het curriculum is studeerbaar, al blijft tijdige afronding van de scriptie een aandachtspunt. De opleiding zou kunnen overwegen planningsvaardigheden toe te voegen aan het scriptietraject en de overgang van het eerste naar het tweede studiejaar te verzachten. De regel dat alleen studenten die binnen twee jaar afstuderen een cum laude kunnen krijgen is een effectief middel om de rendementen van de opleiding te vergroten, maar kan als onbedoeld bijeffect hebben dat studenten in Utrecht minder kans op een cum laude hebben dan op andere universiteiten. Ook wijst het panel op de gelijke behandeling van studenten die door omstandigheden niet fulltime kunnen studeren, bijvoorbeeld omdat zij moeten werken om in hun levensonderhoud te voorzien. Het onderwijsgevend personeel is goed gekwalificeerd, maakt onderdeel uit van een hoogwaardige onderzoeksomgeving en krijgt veel waardering van studenten vanwege zijn nauwe betrokkenheid. Het panel is positief over de aandacht die de opleiding heeft voor de hoge werkdruk onder docenten, en beveelt het opleidingsmanagement aan dit onderwerp hoog op de agenda te houden.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding heeft een valide, transparant en betrouwbaar systeem van toetsing. De toetsvormen zijn zeer gevarieerd en passen bij de doelen van de opleiding. Tijdens de coronaperiode kon de toetsing binnen de opleiding ongehinderd doorgang vinden. De examencommissie heeft een professioneel controlemechanisme om toe te zien op de kwaliteit van de toetsing, en vervult al haar taken rondom kwaliteitsborging van toetsing. De procedures en beoordelingsformulieren van de scripties zijn adequaat, met ruime toelichting bij de cijfers en feedback richting studenten. De onafhankelijke tweede examiner draagt bij aan de validiteit van de beoordeling. Het panel adviseert om het beoordelingsformulier uit te breiden wat betreft beoordeling van het scriptieproces, inclusief een indicatie van de elementen die de student uit vakken of de stage heeft overgenomen.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

Het panel concludeert dat de scripties van de opleiding van hoog niveau zijn en laten zien dat studenten de leerresultaten van de opleiding realiseren. Studenten halen terecht hoge cijfers. De scripties zijn vaak van publicabele kwaliteit en hebben al tot meerdere scriptieprijzen geleid. Afgestudeerden van de opleiding vinden relevant werk, op zeer competitieve promotieplekken of in maatschappelijke functies gerelateerd aan de Nederlandse literatuur en cultuur.

Scoretabel

Het panel beoordeelt de opleiding als volgt:

Research masteropleiding Neerlandistiek

Standaard 1: Beoogde leerresultaten	voldoet
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoet
Standaard 3: Toetsing	voldoet
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	voldoet
Algemeen eindoordeel	positief

Prof. dr. Maarten Mous, voorzitter
Datum: 10 februari 2022

Peter Hildering MSc, secretaris

Introductie

Procedure

Visitatie

De research masteropleidingen Linguistics, Literary Studies en Neerlandistiek van de Universiteit Utrecht werden op 27 en 28 oktober 2021 door een onafhankelijke peer review commissie beoordeeld in het kader van de visitatiegroep Research Masters Taal- en Letterkunde. Dit cluster bestond uit 9 opleidingen van de instellingen Rijksuniversiteit Groningen, Universiteit Leiden, Universiteit Utrecht, Universiteit van Amsterdam, Radboud Universiteit en Tilburg University. De beoordeling verliep volgens de procedure en standaarden van het NVAO Beoordelingskader Accreditatiestelsel Hoger Onderwijs Nederland (d.d. september 2018) en de Nadere Uitwerking Aanvullende Criteria Onderzoeksmasters (d.d. mei 2016). De bezoeken aan Groningen, Leiden, Amsterdam en Nijmegen/Tilburg werden online vormgegeven vanwege corona-restricties.

In opdracht van het cluster Research Masters Taal- en Letterkunde nam evaluatiebureau Academion de begeleiding van de visitaties over van Qanu per augustus 2021. Fiona Schouten trad op als coördinator voor Qanu tijdens de opstartfase en de visitatie aan de Rijksuniversiteit Groningen en de Universiteit Leiden. Daarna trad Fiona Schouten op als coördinator en secretaris voor de visitaties van de opleidingen van de Universiteit van Amsterdam, Radboud Universiteit en Tilburg University. Peter Hildering trad op als secretaris voor de visitatie van de opleidingen van de Universiteit Utrecht. Zij zijn beiden door de NVAO gecertificeerd en als secretaris geregistreerd.

Vorbereiding

In overleg met de instellingen stelde Qanu het visitatiepanel samen. Daarbij werd rekening gehouden met de expertise, beschikbaarheid en onafhankelijkheid van de panelleden. De NVAO heeft op 25 mei 2021 ingestemd met de voorgedragen panelsamenstelling voor de beoordeling van de opleidingen in het cluster Research Masters Taal- en Letterkunde. De coördinator instrueerde de panelvoorzitters op 14 december 2020 en 12 april 2021, over hun rol binnen de visitatie volgens het Profiel van de voorzitter (NVAO 2016).

De contactpersonen van de Universiteit Utrecht stelden voor het visitatiebezoek een bezoekprogramma op in overleg met de coördinator van Academion (zie bijlage 3). Voor elke gespreksronde werden representatieve gesprekspartners geselecteerd. Tevens werd bepaald dat het ontwikkelgesprek zou worden vormgegeven als onderdeel van het bezoek. Op basis van dit gesprek werd een apart ontwikkelverslag gemaakt.

In de aanloop naar de visitatie stuurde de opleidingen een lijst van afgestudeerden over de periode 2018-2020 naar de coördinator. Uit deze lijst selecteerde de panelvoorzitter in samenspraak met de coördinator 15 eindwerken per opleiding. Daarbij hield hij rekening met de spreiding van de eindcijfers, de beoordelaars en de verschillende afstudeerrichtingen. Voorafgaand aan het bezoek stelden de opleidingen de geselecteerde eindwerken met bijbehorende beoordelingsformulieren beschikbaar aan het panel. Ook zonden de opleidingen het panel hun zelfevaluatierapporten en aanvullende stukken toe (zie bijlage 4).

De panelleden bestudeerden de ontvangen informatie en stuurden hun bevindingen op naar de secretaris. De secretaris verzamelde de vragen en opmerkingen van het panel in een document en verspreidde dit onder de panelleden. Kort voor de visitatie hield het panel een vooroverleg waarin de voorlopige bevindingen naar aanleiding van het zelfevaluatierapport, de overige documenten, de gelezen eindwerken en de taakverdeling ter sprake kwamen. Ook werd het panel geïnformeerd over de van toepassing zijnde beoordelingskaders, de werkwijze en de planning van visitaties en rapportage.

Bezoek

Tijdens het visitatiebezoek sprak het panel met verschillende opleidingsvertegenwoordigers (zie bijlage 3). Ook bood het panel studenten en docenten de gelegenheid om informeel met het panel te spreken tijdens een inloopspreekuur. Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt. Het panel beëindigde de visitatie met een intern overleg om de voorlopige bevindingen te formuleren. Ter afsluiting van de visitatie gaf de voorzitter een publieke mondelinge toelichting, waarin de voorlopige indrukken, algemene observaties en suggesties voor ontwikkelpunten van het panel werden gepresenteerd.

Rapportage

De secretaris schreef een conceptrapport op basis van de bevindingen van het panel en legde dat aan de coördinator voor voor een collegiale toets. Daarna vroeg de secretaris de panelleden om het rapport te bekijken en van feedback te voorzien. Na verwerking van de feedback en na akkoord van het panel stuurde de secretaris het rapport naar de Faculteit Geesteswetenschappen met het verzoek om feitelijke onjuistheden te melden. De secretaris paste de feitelijke onjuistheden in het rapport aan op aanwijzing van de panelvoorzitter. Vervolgens stelde het panel het rapport vast en stuurde de coördinator het naar de Universiteit Utrecht.

Panel

Bij de clustervisitatie Research Masters Taal- en Letterkunde zijn de volgende panelleden betrokken:

- Prof. dr. M.P.G.M. (Maarten) Mous (voorzitter)
- Prof. dr. H.E. (Henriette) de Swart (voorzitter/commissielid)
- S. (Sannah) Debreczeni BA (student-lid)
- Prof. dr. Y. (Yra) van Dijk (commissielid)
- S. (Suze) Geuke BA (student-lid)
- Prof. dr. B. (Birgit) Hellwig (commissielid)
- Dr. N.H. (Nivja) de Jong (commissielid)
- Prof. dr. B.L.J. (Bettelou) Los (commissielid)
- Em. prof. dr. M.J.H. (Maaïke) Meijer (commissielid)
- Prof. dr. A. (Ad) Neeleman (commissielid)
- J. (Julia) Neugarten MA (student-lid)
- Prof. dr. D.M. (Diederik) Oostdijk (commissielid)
- Prof. dr. H. (Hugo) Quené (commissielid)
- Prof. dr. D. (Dominiek) Sandra (commissielid)

Het panel die de research masteropleiding Neerlandistiek aan de Universiteit Utrecht beoordeelde, bestond uit de volgende leden:

- Prof. dr. M.P.G.M. (Maarten) Mous, hoogleraar Afrikaanse Taalkunde aan de Universiteit Leiden (voorzitter)
- Prof. dr. Y. (Yra) van Dijk, gasthoogleraar aan het Leiden University Centre for the Arts in Society (LUCAS) (commissielid)
- Em. prof. dr. M.J.H. (Maaïke) Meijer, auteur en emeritus hoogleraar Genderstudies aan Maastricht University (commissielid)
- Prof. dr. A. (Ad) Neeleman, hoogleraar Linguistics aan het University College London (commissielid)
- J. (Julia) Neugarten MA, alumna (september 2021) van de research masteropleiding Literary Studies van de Universiteit van Amsterdam (student-lid)

Informatie over de opleidingen

Naam van de instelling:	Universiteit Utrecht
Status van de instelling:	Bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	Positief
Naam van de opleiding:	Neerlandistiek
CROHO-nummer:	60851
Niveau van de opleiding:	Master
Oriëntatie van de opleiding:	Academisch
Aantal studiepunten:	120 EC
Afstudeerrichtingen:	Nederlandse Literatuur en Cultuur
Locatie:	Utrecht
Variant(en):	Voltijd
Onderwijstaal:	Nederlands
Inleverdatum NVAO:	1 mei 2022, uitstel verleend wegens art 5.31 lid 3

Beschrijving van de beoordelingsstandaarden

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Bevindingen

Missie en profiel

De onderzoeksmaster Neerlandistiek is een tweejarige (120 EC) opleiding georganiseerd door de Graduate School Talen, Literatuur en Communicatie (TLC) binnen de faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Utrecht (UU). Het is één van de drie onderzoeksmasters die TLC organiseert; de andere twee zijn de Engelstalige masteropleidingen Linguistics en Comparative Literary Studies. De opleiding staat bekend onder de naam Nederlandse Literatuur en Cultuur (NL&C), en zal in de rest van dit rapport met deze naam aangeduid worden. De opleiding bereidt studenten voor op een carrière als wetenschapper, of voor onderzoeks- en beleidsbanen bij literaire, culturele of algemeen maatschappelijke instellingen of het onderwijs. Het is een selectieve opleiding die beoogt studenten aan te trekken met bovengemiddelde capaciteiten en interesses in het doen van onderzoek. Dit hoeft niet noodzakelijk op het gebied van de Nederlandse letterkunde te zijn; de opleiding beoogt expliciet ook studenten met andere vooropleidingen aan te trekken die geïnteresseerd zijn in Neerlandistiek, zoals Taal- en Cultuurstudies, Genderstudies, Mediawetenschappen en Geschiedenis. De opleiding trekt op dit moment jaarlijks ongeveer 10 studenten, maar heeft de ambitie dit aantal te verhogen tot structureel 15 studenten per jaar.

Tot 2016 werd de opleiding in nauwe samenwerking met de Universiteit van Amsterdam (UvA) georganiseerd. Hieraan kwam een einde toen de onderzoeksmaster Nederlandse Letterkunde aan de UvA opging in een brede, Engelstalige masteropleiding op het gebied van literatuur. In reactie op het teruglopende landelijke aanbod van universitaire opleidingen Neerlandistiek heeft de opleiding NL&C er juist voor gekozen dit profiel te versterken. De opleiding zet vol in op het opleiden van neerlandici op het hoogste wetenschappelijke niveau. Daarbij gaat ze uit van de visie dat een nieuw type neerlandistiek nodig is, dat buiten de traditionele kaders van de Nederlandse literatuur en de vaste canon kijkt, en grote vragen durft te stellen over de betekenis van de Nederlandse cultuur. Dit heeft geleid tot een vernieuwd curriculum, dat de Nederlandse literatuur in de volle breedte bestudeert vanuit een diachroon en cultuurhistorisch perspectief. De opleiding daagt studenten hierbij uit te bevragen hoe Nederland, het Nederlandschap en de Nederlandse cultuur (door de opleiding 'Nederlandsigheid' genoemd) in de teksten tot uitdrukking komen, en hoe deze opvattingen over de lands- en tijdsgrenzen heen verschuiven. Literatuur is hierbij een breed scala van taal- en cultuuruitingen: behalve romans kan dit ook bijvoorbeeld debatten, cabaret, televisieseries of reclames omvatten.

Het panel heeft de doelen en het profiel van de opleiding bestudeerd, en stelt vast dat NL&C een krachtige en unieke opleiding is. Het heeft daarbij veel waardering voor de vernieuwende opvatting van de neerlandistiek die de opleiding hanteert. De interdisciplinaire, intermediale en cultuurhistorische benadering waarmee de opleiding 'Nederlandsigheid' bestudeert is zeer onderscheidend en belangrijk voor de bestudering van de Nederlandse taal en cultuur. Bovendien sluit deze goed aan bij de onderzoeksfoci van de bij de opleiding betrokken onderzoekers. De opleiding heeft daarmee de extra investering die het Ministerie van OCW voor de

neerlandistiek heeft vrijgemaakt op een waardevolle manier ingezet. Het panel waardeert ook de aandacht voor de *digital humanities* die de opleiding heeft.

Het panel begreep tijdens de visitatie dat de opleiding graag meer studenten zou trekken. De opleiding kijkt daarvoor niet alleen naar Nederland en Vlaanderen, maar ook naar landen met een historische relatie met de Nederlandse taal (Suriname, de Antillen, Indonesië, Zuid-Afrika). Daarnaast is er op meerdere universiteiten in de wereld een levendige bestudering van de Nederlandse taal en cultuur. Afgestudeerde bachelorstudenten van deze opleidingen zouden goed bij het profiel van NL&C passen. Het is de laatste jaren echter voor veel studenten van buiten Nederland te duur geworden om in Utrecht te wonen en te studeren. Het panel betreurt dit, ook omdat een diverse studentenpopulatie zou kunnen bijdragen aan een meer diverse en interculturele bestudering van 'Nederlandsigheid'.

Het panel was daarom blij te horen dat de faculteit de opleiding volledig ondersteunt, ook als deze niet altijd aan het streefaantal van 15 studenten per jaar kan voldoen. Eén van de plannen die de faculteit onderzoekt is het aanbieden van beurzen aan internationale studenten. Het panel ondersteunt dit van harte, en daagt de faculteit en de universiteit uit om te blijven zoeken naar oplossingen voor de praktische problemen waar potentiële studenten tegenaanlopen. Een mogelijke oplossingsrichting zou bijvoorbeeld het kwijtschelden van collegegeld voor bepaalde groepen studenten kunnen zijn, of de mogelijkheid om parttime te studeren (zie Standaard 2). Het panel is ervan overtuigd dat de opleiding met voldoende ondersteuning en oplossingen voor geïnteresseerde studenten niet alleen rendabel kan zijn, maar ook potentie voor verdere groei heeft.

Beoogde leerresultaten

De opleiding heeft haar doelen vertaald in zeven beoogde leerresultaten die de kennis, vaardigheden en houdingen beschrijven die studenten zich tijdens de opleiding eigen dienen te maken. Het panel heeft de leerresultaten bestudeerd en stelt vast dat deze passend zijn voor een onderzoeksmaster. Ze reflecteren duidelijk de Dublin-descriptoren voor masteropleidingen en zijn ambitieus genoeg voor een onderzoeksmaster. Het panel suggereert dat de opleiding professionele vaardigheden duidelijker aan zou kunnen zetten in de beoogde leerresultaten. De opleiding besteedt in de doelstelling en in het curriculum duidelijk aandacht aan het niet-academische werkveld; de beoogde leerresultaten zouden dit duidelijker kunnen reflecteren. Daarnaast merkt het panel op dat de beoogde leerresultaten een kritische houding ten opzichte van theorie en secundaire literatuur niet noemen. Het panel is er op basis van de inhoud van het curriculum van overtuigd dat deze houding voldoende aan de orde komt, en stelt voor die aan de leerresultaten toe te voegen.

Overwegingen

Het profiel en de doelen van de onderzoeksmaster NL&C zijn passend voor een onderzoeksmaster in dit veld. Het panel waardeert de vernieuwende opvatting van de neerlandistiek en de onderscheidende interdisciplinaire, intermediale en cultuurhistorische benadering van de opleiding. Deze benadering sluit bovendien goed aan bij de onderzoeksexpertise van de betrokken onderzoekers. De doelen van de opleiding zijn adequaat vertaald in een samenhangende set beoogde leerresultaten op het niveau van een onderzoeksmaster. Het panel beveelt aan de aandacht voor professionele vaardigheden in de beoogde leerresultaten te versterken.

Conclusie

Het panel oordeelt dat standaard 1 voldoet.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

Curriculum

Het curriculum van de onderzoeksmaster NL&C is opgebouwd uit een kerncurriculum (50 EC), onderwijs bij een landelijke onderzoeksschool (5-10 EC), keuzecursussen (5-15 EC), een stage (15 EC) of buitenlandstudie (30 EC) en de scriptie (30 EC). Het volledige curriculum is opgenomen in bijlage 2. In het *kerncurriculum* ontwikkelen studenten zich op het gebied van theorie en methodologie van het eigen vakgebied. Dit omvat moderne en historische Nederlandstalige letterkunde, en het bestuderen hiervan in relatie tot andere kunstvormen, vanuit verschillende geografische perspectieven en in verhouding tot grotere geesteswetenschappelijke debatten. Door het hele curriculum heen doen studenten onderzoeksvaardigheden op, waaronder het opzetten en verslagleggen van een eigen onderzoek met behulp van technieken uit de *digital humanities* of het vertalen van onderzoek naar een breder publiek. Ook is er aandacht voor de ethiek van wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast volgen studenten onderwijs bij de *nationale onderzoeksscholen* voor literatuurwetenschap (OSL) of cultuurgeschiedenis (Huizinga Instituut). Dit zijn cursussen gericht op inhoudelijke verbreding en het opdoen van vaardigheden binnen het vakgebied. In de *keuzecursussen* volgen studenten vakken om zich te verbreden. Dit kunnen vakken binnen één van de andere research masters van de faculteit zijn, maar ook daarbuiten. In het tweede jaar ligt de nadruk op individuele onderdelen. Studenten doen een onderzoekstage bij een onderzoeksinstituut of een andere relevante instelling, aangevuld met extra keuzevakken, of een buitenlandstudie. De afronding van de opleiding is de scriptie, waarin studenten hun eigen onderzoek opzetten en uitvoeren.

Het panel heeft het curriculum en de inhoud van een aantal vakken bekeken. Het stelt vast dat de opleiding de beoogde leerresultaten vertaald heeft in een samenhangend, gestructureerd en uitdagend curriculum. Het kerncurriculum biedt een breed en gevarieerd overzicht van de Nederlandse literatuur en cultuur, en daagt studenten uit deze te bestuderen vanuit verschillende perspectieven. De vakken zijn speciaal ontworpen voor een onderzoeksmaster. Het opdoen van onderzoeksvaardigheden is verweven met de vakken, en er is voldoende aandacht voor wetenschappelijke integriteit en ethiek. In het eerste jaar doen studenten in het vak Meester/Gezel mee met een lopend onderzoek van een docent uit de opleiding of daarbuiten. In de individuele onderdelen in het tweede jaar ontwikkelen studenten deze vaardigheden verder, als ze de volledige onderzoekscyclus doorlopen tijdens het schrijven van de scriptie in een meester-gezelrelatie met een ervaren onderzoeker. Zowel de keuzecursussen als de individuele onderdelen stellen studenten volop in de gelegenheid om zich te verbreden of te verdiepen. Studenten volgen deze keuzeonderdelen binnen een andere onderzoeksmaster, tenzij de examencommissie toestemming geeft voor een uitzondering hierop.

Het panel waardeert het dat studenten binnen het curriculum een stage of een buitenlandstudie kunnen doen, en zich hierdoor alvast op hun verdere loopbaan kunnen voorbereiden. Ook binnen de vakken is volgens het panel voldoende aandacht voor het opdoen van professionele vaardigheden. Werkveld en valorisatie zijn expliciet gedefinieerd als leerlijn binnen de opleiding. Hierin leren studenten bijvoorbeeld presenteren voor een breder publiek, bijdragen aan een maatschappelijk debat en een onderzoeksrapport schrijven voor partners in het literaire veld.

De opleiding heeft er expliciet voor gekozen de onderzoeksmaster in het Nederlands aan te bieden, en vormt daarmee de enige onderzoeksmaster wereldwijd waarin de Nederlandse literatuur en cultuur in de Nederlandse taal bestudeerd kunnen worden. Studenten die zich vanuit het buitenland voor de studie willen inschrijven moeten laten zien dat zij de taal voldoende beheersen. Het panel is zeer positief over deze keuze, en acht het van groot belang dat er een dergelijke onderzoeksmaster bestaat.

Onderwijsvormen

Door haar kleinschalige karakter gebruikt de opleiding vooral interactieve bijeenkomsten als onderwijsvorm. In deze bijeenkomsten bespreekt de docent het cursusmateriaal met de studenten, waarbij volop ruimte is voor discussie en interactie. De besproken onderwerpen sluiten vaak nauw aan bij het onderzoek van de betrokken docent, waardoor studenten inzicht krijgen in de lopende onderzoeken en debatten binnen het veld. Daarnaast krijgen studenten vaardighedenonderwijs, zoals *distant reading (digital humanities)* en schrijf- en communicatievaardigheden. Tijdens het afstandsonderwijs in de coronaperiode konden de interactieve bijeenkomsten relatief gemakkelijk online voortgezet worden, al misten zowel studenten als docenten in de online setting de gebruikelijke interactie. Door de beperkte groepsgrootte was het in de loop van 2020 weer mogelijk om het onderwijs op locatie te organiseren. Het panel is positief over de onderwijsvormen binnen de opleiding. Studenten gaven in de interviews aan heel tevreden te zijn met de onderwijsvormen en de interactiviteit daarvan te waarderen. Het panel is ook positief over de manier waarop het onderwijs in de coronaperiode online is voortgezet.

Toelating

De opleiding selecteert studenten op basis van hun vooropleiding, motivatie en affiniteit met de opleiding. De selectieprocedure is gebaseerd op overwegend kwalitatieve elementen. Studenten leveren een onderzoeksverslag aan, bijvoorbeeld een bachelorscriptie, een motivatiebrief en een twee aanbevelingsbrieven als ze niet van de UU afkomstig zijn. Als studenten een passende vooropleiding op het gebied van literatuur, cultuur of cultuurgeschiedenis hebben, nodigt de opleiding ze uit voor een (online) motivatiegesprek, waarin de student toelicht waarom hij of zij zich voor de opleiding wil inschrijven. Eventuele deficiënties kunnen in een aparte premaster worden gerepareerd. Ook kunnen aankomende studenten met vragen over hun toelaatbaarheid contact opnemen met de programmacoördinator die waar nodig doorverwijst naar relevante vakken in het kader van een bachelor.

Het panel heeft een positieve indruk gekregen van de toelatingsprocedures van de opleiding. De opleiding hanteert een breed instroombeleid waar het de vooropleiding betreft en hoopt op deze manier verschillende groepen studenten voor de opleiding te interesseren. Volgens het panel past dit bij het interdisciplinaire profiel van de opleiding. Het prijst de aandacht voor kwalitatieve argumenten, en heeft de indruk dat motivatiebrief en het gesprek een goede manier zijn om een indruk te krijgen van de kwaliteit van een potentiële student. De premaster is een effectieve manier te zorgen dat alle basiskennis aanwezig is voordat studenten aan de opleiding beginnen. Het panel stelt vast dat de opleiding bij studenten van buiten Nederland aandacht besteedt aan voldoende beheersing van de Nederlandse taal, maar hier geen specifieke eisen voor heeft opgesteld. Het geeft de opleiding in overweging om taalniveau als expliciete instroomeis vast te stellen, bijvoorbeeld B2 of C1.

Studeerbaarheid en studentbegeleiding

De programmacoördinator, de kerndocenten van de opleiding en de studieadviseur besteden veel aandacht aan de begeleiding van studenten. De kerndocenten en de programmacoördinator treden op als tutor, en voeren vanuit die rol op verschillende momenten gesprekken met studenten over de studievoortgang en inhoudelijke keuzes binnen het curriculum. Een deel van de studentbegeleiding vindt plaats in groepen om community-vorming en intervisie te stimuleren. Dit zijn bijvoorbeeld intervisiegroepen tijdens het

scriptieproces, en de 'Stagenacht' waarop tweedejaars hun stage aan de eerstejaars presenteren. De studieadviseur begeleidt studenten met betrekking tot welbevinden en persoonlijke omstandigheden.

De kwaliteit van de opleiding en de afzonderlijke vakken is onderwerp van gesprek binnen de opleidingscommissie, die de opleiding deelt met de onderzoeksmasters Literary Studies en Media Studies. De opleidingscommissie heeft regelmatig contact met studenten en het opleidingsmanagement. Een belangrijk onderdeel van de kwaliteitscyclus is het jaarlijkse onderwijsgesprek, dat de programmacoördinator en de opleidingscommissie gezamenlijk organiseren. Tijdens dit gesprek praten studenten, docenten en de Onderwijsdirecteur over hun ervaringen met de opleiding, eventuele knelpunten en nieuwe ontwikkelingen. In de coronaperiode heeft de opleiding extra aandacht besteed aan het welzijn van studenten. De tutores en de studieadviseur verhoogden de frequentie van hun gesprekken met studenten, en de opleiding organiseerde een aantal extra evenementen, waaronder een workshop over studeren in tijden van corona met de facultaire welzijnscoaches en online sociale activiteiten.

Het panel is onder de indruk van de studentbegeleiding binnen NL&C en de manier waarop de opleiding met feedback van studenten omgaat. De studenten roemen het prettige en motiverende studieklimaat. Zij noemen de opleiding een hechte gemeenschap, zowel tussen studenten onderling als tussen studenten en docenten. Het panel zag dit bevestigd in de interviews, en concludeert dat de studiebegeleiding en zorg voor het welzijn van studenten een belangrijk pluspunt van de opleiding is. De opleiding staat daarnaast open voor feedback van studenten en reageert hier daadkrachtig op. Het panel vernam uit het studenthoofdstuk en de interviews dat de suggesties voor verbetering vanuit het onderwijsgesprek doorgaans vlot geïmplementeerd worden, waardoor knelpunten snel verdwijnen. Het panel is ook tevreden over hoe de opleiding is omgegaan met studentbegeleiding tijdens de coronapandemie, met name over de aandacht voor het welzijn van studenten. Zeker gezien de hoge werkdruk van de docenten is het bijzonder dat hierin toch geïnvesteerd is. Ook studenten zijn tevreden over de steun die ze van de opleiding hebben ontvangen.

Tijdens de visitatie heeft het panel met verschillende opleidingsvertegenwoordigers gesproken over de rendementen van NL&C. Ongeveer 20-30% van de studenten heeft drie jaar of meer nodig om af te studeren. Het opleidingsmanagement is aan de ene kant tevreden dat de cijfers flink verbeterd zijn ten opzichte van de vorige visitatie (toen slechts 22% van de studenten binnen drie jaar afstudeerde), maar concludeert aan de andere kant dat het nog niet optimaal is. Studenten lopen vaak vertraging op tijdens het scriptieproces, of door persoonlijke omstandigheden. Het panel vernam tijdens de visitatie dat sommige studenten de overgang tussen het eerste jaar met vakken en het tweede jaar met individuele onderdelen als zwaar ervaren. Ondanks de goede begeleiding hebben studenten soms moeite hun scriptie op te zetten en op tijd af te ronden. Het panel beveelt de opleiding aan na te gaan of bepaalde onderdelen van de individuele delen van het curriculum al in het eerste jaar geïntroduceerd zouden kunnen worden om deze overgang te verzachten. Daarnaast denkt het panel dat planningsvaardigheden een grotere rol zouden kunnen spelen in het begeleidings- en beoordelingsproces van de scriptie.

Het panel heeft tijdens de visitatie met de opleiding gesproken over de voorwaarden voor cum laude die de faculteit hanteert en, daaraan gerelateerd, de planningsvaardigheden van studenten. Het panel begrijpt de keuze van de faculteit om de cum laude alleen toe te kennen aan studenten die niet alleen met hoge cijfers, maar ook binnen twee jaar zijn afgestudeerd. Tegelijkertijd realiseert het panel zich ook dat Utrecht daarmee minder cum laudes uitreikt dan vergelijkbare opleidingen in Nederland. Volgens het panel is dit een onbedoeld nadeel voor Utrechtse studenten. Het panel denkt dat er op landelijk niveau gestreefd zou moeten worden naar gelijke cum laude regelingen aan de verschillende universiteiten, die bovendien aansluiten bij wat internationaal gebruikelijk is. Daarnaast zouden planningsvaardigheden volgens het panel prominenter aan bod kunnen komen in de begeleiding en beoordeling van de scriptie. De opleiding zou van

planningsvaardigheden een toetsbare vaardigheid kunnen maken, en zo een prikkel kunnen creëren voor zowel studenten als begeleiders om naar tijdige afronding te streven.

Andere redenen voor vertraging hebben vaak met persoonlijke omstandigheden te maken. Sommige studenten moeten hun studie combineren met een deeltijdbaan om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien, of kampen met psychosociale problemen of fysieke beperkingen. Het panel begrijpt dat de opleiding op deze omstandigheden geen grip heeft. Een mogelijke oplossing zou zijn om studenten de kans te geven in deeltijd te studeren. Het panel vernam dat de opleiding nadenkt over het mogelijk maken van flexstuderen. Het panel vindt dit een goed idee, en denkt dat dit ook een kans is om wat flexibeler met de *cum laude*-regeling om te gaan. Studenten die niet voltijds kunnen studeren, kunnen bijvoorbeeld een persoonlijk doel krijgen voor tijdig afstuderen, zodat ze ook een eerlijke kans hebben op een *cum laude*.

Onderwijsgevend personeel

De docenten van de opleiding zijn als onderzoeker verbonden aan de afdeling Nederlands van het ICON. Ze zijn daarbij ingebed in de taaloverstijgende onderzoeksgroepen Early Modern Literature en Modern and Contemporary Literature. Ze zijn allen actief als onderzoeker op het terrein van letterkunde en cultuur. In de afgelopen onderzoeksevaluatie van het ICON oordeelde de peer review commissie positief over de afdeling. Het viel het panel daarbij op dat de onderzoeksgroepen een breed literatuurbegrip hanteren, een diverse output genereren en zich profileren op het gebied van de *digital humanities*. Alle docenten hebben een Basiskwalificatie Onderwijs (BKO), en twee van de vier kerndocenten hebben een Senior Kwalificatie Onderwijs (SKO).

Het panel is positief over de kwaliteit van het onderwijsgevend personeel. Het bestaat uit gerespecteerde onderzoekers in het veld, die betrokken zijn bij meerdere actieve nationale en internationale onderzoeksprojecten. Ze vertegenwoordigen een breed spectrum aan subdisciplines en expertises. De docenten zijn een goede mix van getalenteerde junior docenten en senior onderzoekers. Het viel het panel op dat de opleiding zich inspant om zo veel mogelijk senior onderzoekers (hoogleraren en UHDs) in te zetten in het onderwijs, zoals vereist door de aanvullende criteria voor onderzoeksmasters. Het hoopt desondanks dat het opleiding zich hierdoor niet beperkt voelt door deze criteria om ook junior onderzoekers de ruimte te geven, omdat deze in veel gevallen aan de frontlinie van het onderzoek actief zijn.

Tijdens het locatiebezoek hoorde het panel van studenten dat zij erg tevreden zijn over het kleinschalige karakter van de opleiding en de nauwe betrokkenheid van docenten bij studenten. Andersom waarderen docenten het ook om bij de opleiding betrokken te zijn, en om met de gemotiveerde en excellente studenten te werken die de opleiding huisvest. Het panel vernam ook dat de docenten een hoge werkdruk ervaren. Deze is niet specifiek aan de opleiding gerelateerd, maar is eerder een optelsom van al hun verantwoordelijkheden als academici, waaronder hun onderzoek en het onderwijs in andere opleidingen. Het panel stelt hierbij vast dat het opleidingsmanagement zich zeer bewust is van deze situatie, en werkdruk als een belangrijk element meeweegt in zijn beslissingen. Het panel waardeert dit, en moedigt de opleiding aan om dit onderwerp hoog op de agenda te houden. Een onderwerp dat tijdens de visitatie ter sprake kwam was de onderwijstijd die docenten krijgen voor het begeleiden van een scriptietraject.

Overwegingen

De inhoud en de structuur van de opleiding zijn goed ontworpen en passend bij een onderzoeksmaster. Het curriculum is uitdagend, breed en gevarieerd, en biedt studenten verschillende perspectieven en invalshoeken om de Nederlandse literatuur en cultuur te bestuderen. Het panel waardeert het hierbij zeer dat de opleiding ervoor gekozen heeft de onderzoeksmaster in het Nederlands aan te bieden. De opleiding verweeft vakinhoud met het opdoen van onderzoeksvaardigheden, waaronder ethiek en wetenschappelijke

integriteit, en professionele vaardigheden. De onderwijsmethoden zijn interactief en gevarieerd, en bieden studenten de kans in een meester-gezelrelatie de volledige onderzoekscyclus te doorlopen tijdens het scriptietraject. Studenten kunnen hun curriculum verbreden of verdiepen via de keuzecursussen, en via de keuze tussen een stage of een buitenlandstudie.

Het toelatingsbeleid van de opleiding is op orde, en de begeleiding en ondersteuning van studenten is van hoog niveau, met name op het gebied van welzijn en het omgaan met feedback van studenten. Studenten zijn zeer tevreden met het prettige en motiverende studieklimaat. De opleiding heeft zich goed aangepast tijdens de coronapandemie, zowel via de verschuiving naar online onderwijs als door de extra aandacht voor studentenwelzijn. Het curriculum is studeerbaar, al blijft tijdige afronding van de scriptie een aandachtspunt. De opleiding zou kunnen overwegen planningsvaardigheden toe te voegen aan het scriptietraject en de overgang van het eerste naar het tweede studiejaar te verzachten. De regel dat alleen studenten die binnen twee jaar afstuderen een cum laude kunnen krijgen is een effectief middel om de rendementen van de opleiding te vergroten, maar kan als onbedoeld bijeffect hebben dat studenten in Utrecht minder kans op een cum laude hebben dan op andere universiteiten. Ook wijst het panel op de gelijke behandeling van studenten die door omstandigheden niet fulltime kunnen studeren, bijvoorbeeld omdat zij moeten werken om in hun levensonderhoud te voorzien. Het onderwijsgevend personeel is goed gekwalificeerd, maakt onderdeel uit van een hoogwaardige onderzoeksomgeving en krijgt veel waardering van studenten vanwege zijn nauwe betrokkenheid. Het panel is positief over de aandacht die de opleiding heeft voor de hoge werkdruk onder docenten, en beveelt het opleidingsmanagement aan dit onderwerp hoog op de agenda te houden.

Conclusie

Het panel oordeelt dat standaard 2 voldoet.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De opleiding streeft een systeem van toetsing na waarin toetsvormen aansluiten bij de leerdoelen van het vak en van de opleiding als geheel, en waarbij studenten hun toetsresultaten kunnen gebruiken in hun leerproces. Het toetsbeleid is beschreven in een toetsplan dat de relatie tussen de toetsing en de beoogde leerresultaten van de opleiding laat zien, en de procedures beschrijft die moeten zorgen voor een valide, betrouwbare en transparante toetsing. Hieronder valt bijvoorbeeld een vierogenprincipe bij het opstellen van toetsmateriaal en een jaarlijkse intervisiebijeenkomst waarin docenten hun scriptiebeoordelingen vergelijken en bespreken. De opleiding gebruikt veel verschillende toetsvormen, waaronder papers, rapporten, artikelen en referaten. Studenten schrijven daarbij voor verschillende doelgroepen, zoals vakgenoten, maatschappelijke partijen en literaire partners. De stage wordt getoetst via een reflectieverslag waarin de student reflecteert op het eigen leerproces, en een onderzoeksverslag. De stagedocent van de opleiding is eindverantwoordelijk voor de toekenning van het cijfer en gebruikt hierbij het oordeel van de stagebegeleider op de werkplek. De coronapandemie heeft een relatief beperkte invloed op de toetsing gehad. De opleiding kon de schrijfopdrachten zoals gepland uitvoeren en een incidenteel schriftelijk

tentamen afnemen in een grote zaal waarbij voldoende afstand kon worden gehouden.. Referaten vonden zo mogelijk op locatie plaats, met een uitwijkmogelijkheid naar online.

De onderzoeksmaster NL&C deelt een examencommissie met de andere onderzoeksmasters binnen de faculteit. De examencommissie monitort de kwaliteit van toetsing binnen de opleiding via een jaarlijkse check of de toetsing aansluit bij de leerdoelen van de opleiding, en of deze goed geïmplementeerd is. De commissie houdt daarnaast in de gaten of de spreiding van cijfers voor toetsen passend is, en stelt nader onderzoek in bij afwijkingen. Daarnaast controleert de commissie regelmatig stageverslagen en scriptie, en de bijbehorende beoordelingsformulieren. De examencommissie meldt haar bevindingen aan de verantwoordelijke vakdocenten en aan het opleidingsmanagement.

Het panel heeft het systeem van toetsing bekeken en gesproken met de examencommissie. Het concludeert op basis hiervan dat het systeem van toetsing valide, betrouwbaar en transparant is. De toetsvormen zijn zeer gevarieerd, en konden tijdens de coronapandemie zoals gepland doorgaan. De examencommissie is professioneel georganiseerd en heeft een passend controlesysteem om de toetskwaliteit binnen de opleiding in de gaten te houden. Het panel is vooral positief over de kwantitatieve check op toetsresultaten en de steekproeven waarmee de commissie de toetsing en de scripties controleert. Ook vond het panel de interviewsessies over de scriptiebeoordelingen een goed middel om de becijfering te ijken.

Beoordeling eindwerken

Elke scriptie wordt beoordeeld door twee examinatoren: de scriptiebegeleider en een tweede beoordelaar die niet bij het project betrokken is geweest. Na afronding van de scriptie beoordelen de beide examinatoren het werk onafhankelijk van elkaar en stellen een cijfer voor. Pas daarna kunnen ze elkaars beoordeling inzien. De examinatoren moeten daarna consensus bereiken, en vullen gezamenlijk een beoordelingsformulier in voor de student. Als de beoordelaars na onderlinge consultatie een eindwerk met een eindcijfer van 6,5 of lager, maar wel voldoende, beoordelen, kan de eerste beoordelaar het oordeel van een derde beoordelaar opvragen. Het betrekken van een derde beoordelaar is verplicht als de eerste en tweede beoordelaar het na onderlinge consultatie oneens blijven over het eindcijfer van een eindwerkstuk of scriptie. De eerste beoordelaar vraagt dan een derde beoordelaar het oordeel te vellen.

Ter voorbereiding op de visitatie heeft het panel 15 masterscripties van de opleiding en de bijbehorende beoordelingsformulieren bestudeerd. Het concludeert op basis hiervan dat het formulier nuttige subcriteria heeft om de scriptie te beoordelen, en dat de cijfers toegelicht zijn met ruime feedback waarin zowel positieve punten als verbeterpunten genoemd worden. Het panel waardeert dit, en denk dat dit zowel voor studenten als voor kwaliteitszorgdoeleinden heel nuttig is. Het panel merkt op dat de formulieren veel aandacht besteden aan inhoudelijke feedback, maar minder aan procesmatige feedback, die tot één subcriterium is teruggebracht. Het beveelt aan dit uit te breiden tot meerdere criteria, waaronder planning (zie standaard 2). Verder zag het panel dat studenten in hun scriptie vaak voortbouwen op onderzoek dat zij in vakken of hun stage hebben gedaan. De opleiding lichtte tijdens de visitatie toe dat zij erop let dat er geen overlap ontstaat, en studenten tenminste 30 EC aan extra werk doen. Het panel is hiermee akkoord, en beveelt aan dit element toe te voegen aan het beoordelingsformulier van de scriptie, zodat duidelijk is welk werk onder de beoordeling valt en welk werk niet.

Het panel concludeert dat het scriptiebeoordelingsproces voldoende onafhankelijk en transparant is. De tweede examiner voegt een externe blik toe aan de beoordeling, met een derde examiner als toevoeging onder specifieke omstandigheden. De begeleider is verantwoordelijk voor het geven van feedback namens beide beoordelaars. Op verzoek kan de student inzage krijgen in de formulieren van de eerste en tweede beoordelaar. De aparte formulieren en het formulier met het eindoordeel worden gearhiveerd voor interne

doeleinden Het panel vindt dit een elegante oplossing die transparantie bevordert zonder studenten automatisch lastig te vallen met de interne discussies die aan de becijfering vooraf zijn gegaan.

Overwegingen

De opleiding heeft een valide, transparant en betrouwbaar systeem van toetsing. De toetsvormen zijn zeer gevarieerd en passen bij de doelen van de opleiding. Tijdens de coronaperiode kon de toetsing binnen de opleiding ongehinderd doorgang vinden. De examencommissie heeft een professioneel controlemechanisme om toe te zien op de kwaliteit van de toetsing, en vervult al haar taken rondom kwaliteitsborging van toetsing. De procedures en beoordelingsformulieren van de scripties zijn adequaat, met ruime toelichting bij de cijfers en feedback richting studenten. De onafhankelijke tweede examinerator draagt bij aan de validiteit van de beoordeling. Het panel adviseert om het beoordelingsformulier uit te breiden wat betreft beoordeling van het scriptieproces, inclusief een indicatie van de elementen die de student uit vakken of de stage heeft overgenomen.

Conclusie

Het panel oordeelt dat standaard 3 voldoet.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Bevindingen

Kwaliteit van de eindwerken

Voorafgaand aan de visitatie heeft het panel 15 masterscripties van de onderzoeksmaster NL&C bestudeerd. Het panel concludeert dat de scripties over het algemeen van hoog niveau zijn en overtuigend laten zien dat studenten de leerresultaten van de opleiding realiseren. De scripties reflecteerden duidelijk het profiel van de opleiding, met een breed scala aan originele en grondig uitgewerkte thema's gerelateerd aan de Nederlandse literatuur en cultuur in de volle breedte. Deze hoge kwaliteit wordt gereflecteerd in hoge cijfers: het gemiddelde cijfer is een 8.3. Volgens het panel zijn deze hoge cijfers terecht. Het complimenteert de opleiding met de hoge kwaliteit van haar studenten. Veel van de scripties zijn van publicabele kwaliteit, en het panel heeft begrepen dat ze ook met enige regelmaat worden gepubliceerd. De afgelopen jaren hebben verschillende alumni van de opleiding scriptieprijs gewonnen, waaronder de facultaire scriptieprijs, tweemaal de Jan Brouwerscriptieprijs (KHMW), de Academische Jaarprijs Letterkunde (Maatschappij der Nederlandse Letterkunde) en de Vliegenthart Scriptieprijs (UU). Het viel het panel op dat veel scripties erg lang zijn. Het maximale aantal woorden voor de scriptie is 40.000, wat het panel erg omvangrijk vindt. Het beveelt de opleiding aan om te onderzoeken of deze maximumlengte naar beneden bijgesteld kan worden, ook in het licht van de vaak optredende studievertraging in het scriptieproces.

Alumni

Studenten van de opleiding komen in verschillende posities binnen en buiten de academische wereld terecht. Een substantieel deel van de alumni gaat als promovendus aan het werk. Opvallend hierbij is dat dit niet altijd promotieplaatsen binnen de neerlandistiek zijn, maar ook daarbuiten, in het bredere veld van literatuur en cultuur(geschiedenis). Afgestudeerden vinden, soms via hun stage, ook regelmatig banen buiten de wetenschappelijke wereld, bijvoorbeeld bij musea, overheidsinstellingen die zich met cultuurbeleid bezighouden of in het onderwijs. De opleiding onderhoudt nauwe banden met de alumni via jaarlijkse evenementen voor alumni en studenten, waaronder een tweejaarlijkse alumni-avond waarin afgestudeerden studenten informeren over hun loopbaan. Het panel is positief over de

carrièreperspectieven van afgestudeerden van de opleiding. Studenten vinden regelmatig een promotieplek, ondanks de grote concurrentie voor dergelijke plaatsen. Ook de banen van afgestudeerden buiten de academische wereld zijn relevant en passend bij de doelen van de opleiding. De opleiding laat hiermee zien een grote rol te spelen in de ontwikkeling van de nieuwe neerlandistiek en de maatschappelijke positionering daarvan. Ten slotte complimenteert het panel de opleiding met het contact dat zij met alumni onderhouden. Zeker gezien de missie van de opleiding rondom de vernieuwing van het vakgebied is het waardevol om dit netwerk te onderhouden.

Overwegingen

Het panel concludeert dat de scripties van de opleiding van hoog niveau zijn en laten zien dat studenten de leerresultaten van de opleiding realiseren. Studenten halen terecht hoge cijfers. De scripties zijn vaak van publicabele kwaliteit en hebben al tot meerdere scriptieprijsen geleid. Afgestudeerden van de opleiding vinden relevant werk, op zeer competitieve promotieplekken of in maatschappelijke functies gerelateerd aan de Nederlandse literatuur en cultuur.

Conclusie

Het panel oordeelt dat standaard 4 voldoet.

Eindoordeel

Het oordeel van het panel over de research masteropleiding Neerlandistiek is positief.

Ontwikkelpunten

1. Versterk de aandacht voor professionele vaardigheden in de beoogde leerresultaten.
2. Blijf aandacht besteden aan tijdige afronding van de scriptie. Overweeg planningsvaardigheden toe te voegen aan het scriptietraject en de overgang van het eerste naar het tweede studiejaar te verzachten.
3. Reflecteer op eventuele nadelen die studenten ondervinden van het cum laude-beleid, bijvoorbeeld lagere cum laude-kansen dan studenten van vergelijkbare opleidingen, en nadelen voor studenten die door omstandigheden niet full-time kunnen studeren.
4. Houd het tegengaan van de werkdruk onder docenten hoog op de agenda.
5. Breid het beoordelingsformulier voor de scriptie uit zodat dit beter inzicht geeft in de beoordeling van het afstudeerproces, en vermeld daarbij ook welke elementen uit de scriptie de student uit vakken of de stage heeft overgenomen.

Bijlage 1. Beoogde leerresultaten

De afgestudeerde:

1. heeft een diepgaande kennis van het vakgebied van de Nederlandse Letterkunde en cultuurstudie, waarbij transnationale en interdisciplinaire perspectieven zijn inbegrepen;
2. heeft een grondige kennis van een eigen onderzoeksspecialisme binnen dat vakgebied;
3. is in staat een uiteenzetting te geven over en een standpunt te bepalen in theoretische en methodische debatten die relevant zijn binnen het vakgebied van de Nederlandse letterkunde en cultuurstudie;
4. kan onderzoek uitvoeren op het terrein van de Nederlandse letterkunde, volgens een passende methode en geldende ethische normen;
5. heeft de vaardigheid relevante bronnen en archivalia te zoeken, te ordenen en analytisch te verwerken;
6. is in staat om in uiteenlopende niet-academische discussiecontexten een eigen standpunt te bepalen in debatten over de Nederlandse cultuur en geschiedenis;
7. heeft het vermogen om op heldere wijze over (bevindingen van) onderzoek mondeling en schriftelijk te rapporteren, zowel aan vakgenoten als aan een breder publiek.

Bijlage 2. Opleidingscurriculum

Jaar 1

Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
<i>Nederland gelezen via de kunsten I</i> (5 EC)	<i>Nederland gelezen via de kunsten II</i> (5 EC)	<i>Vergelijkende Neerlandistiek</i> (10 EC)	<i>Nederland semiotisch gelezen</i> (5 EC)
<i>Theorie & Methode: Sleutelbegrippen</i> (5 EC)	<i>Literatuur tussen Lokaal en Globaal</i> (5 EC)	<i>Distant Reading</i> (2,5 EC)	Keuzecursus uit aanbod GW (5 EC) of
<i>Humanities Today</i> (5 EC)	Keuzecursus uit aanbod GW (5 EC) of	<i>Meester/Gezel</i> (7,5 EC)	bij Landelijke Onderzoeksschool (5 EC)
	bij Landelijke Onderzoeksschool (5 EC)		

Jaar 2

Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Buitenlandstudie (30 EC) of		Scriptie (30 EC)	
Stage (15 EC), in combinatie met			
Keuzecursussen (10 EC) en			
Onderzoeksschool (5 EC)			

Het programma is opgebouwd uit de volgende bouwstenen:

1. Kerncurriculum van verplichte cursussen (50 EC, blauw)
2. Keuzecursussen (5-15 EC, afhankelijk van eigen profiel, groen)
3. Onderwijs bij landelijke onderzoeksschool (10 EC, of 5 EC voor wie op buitenlanduitwisseling gaat, oranje)
4. Individuele profilering: stage (15 EC) of buitenlandstudie (30 EC), afhankelijk van eigen profiel, paars)
5. Scriptie (30 EC, geel)

Bijlage 3. Bezoekprogramma

Woensdag 27 oktober 2021	
10.00 – 10.30	Ontvangst incl. pitch (5 – 10 minuten)
10.30 – 12.00	Voorbereidend overleg panel en inzien documenten
12.00 – 12.30	Inloopspreekuur
12.30 – 13.15	Lunch
13.15 – 14.00	Gesprek met inhoudelijk verantwoordelijken alle opleidingen
14.00 – 14.30	Intern overleg panel
14.30 – 15.00	Gesprek met studenten en alumni Taalwetenschappen
15.00 – 15.30	Gesprek met studenten en alumni Neerlandistiek
15.30 – 16.00	Gesprek met studenten en alumni Letterkunde
16.00 – 16.30	Pauze
16.30 – 17.00	Gesprek met examencommissie
17.00 – 18.00	Rondleiding Uil OTS lab

Donderdag 28 oktober 2021	
09.00 – 10.00	Aankomst, intern overleg panel en inzien documenten
10.00 – 10.30	Gesprek met docenten Taalwetenschappen
10.30 – 11.00	Gesprek met docenten Neerlandistiek
11.00 – 11.30	Gesprek met docenten Letterkunde
11.30 – 12.00	Intern overleg panel
12.00 – 12.45	Eindgesprek management (formeel verantwoordelijken)
12.45 – 13.45	Lunch
13.45 – 16.30	Opstellen voorlopige bevindingen en voorbereiden mondelinge rapportage (panel intern)
16.30 – 17.00	Mondelinge rapportage voorlopig oordeel
17.00 – 17.45	Ontwikkelsprek

Bijlage 4. Geraadpleegde materialen

Het panel heeft voorafgaand aan het bezoek 15 eindwerken van de research masteropleiding Neerlandistiek bestudeerd. De gegevens van de eindwerken zijn op aanvraag beschikbaar bij Academion. Daarnaast heeft het panel voor en tijdens het bezoek onder andere de volgende materialen geraadpleegd:

- Studiegids
- Onderwijs- en examenreglement
- Samenstelling docententeam
- Inhoud en toetsing van een aantal vakken
- Toetsplan
- Studiewijzer
- Toelatingseisen opleiding
- Jaarverslagen examencommissie
- Jaarverslagen opleidingscommissie
- Verslagen onderwijsgesprekken